



مرکز بین‌دانشگاهی و دبیرستان
بافر العسوم

به نام خدا

نام و نام خانوادگی: امتحان درس: **علوم و فنون ادبی**

کلاس: **یازدهم** رشته: **انسانی** وقت امتحان: **۸۰** کد: **۱۱۰۳-۹۷۱۰۱۲**

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه مشاهده نمایید.

www.bagheralolum.sch.ir

نام و نام خانوادگی:		کلاس:	شماره:
تاریخ ادبیات و سبک شناسی		(۴ نمره)	
۱	علت ترویج آزادانه مذاهب و ادیان مختلف در عصر ایلخانان مغول چه بود؟	۰/۵	
۲	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. تاریخ گزیده () لمعات ()	۰/۵	
۳	کتاب جمشید و خورشید اثر کیست و به شیوه کدام شاعر است؟	۰/۵	
۴	از عوامل تغییر سبک خراسانی به سبک عراقی دو مورد را نام ببرید.	۰/۵	
۵	مهم‌ترین ویژگی زمانی شعر و سبک عراقی و علت روی آوردن شاعران به معماپردازی و اشعار ذوقافیتین در این سبک را توضیح دهید.	۰/۵	
۶	علت توسعه تاریخ نویسی در دوره مغولان در تیموریان چه بود؟	۰/۵	
۷	موضوع آثار زیر را بنویسید. ظفرنامه شامی () انوار سهیلی ()	۰/۵	
۸	از مفاهیم ارائه شده زیر کدام مفاهیم جزء اندیشه‌های رایج در شعر سبک عراقی است؟ تکریم عقل و خرد - برتری عشق در برابر عقل - بازتاب بیشتر علوم در شعر - بازتاب کم تر علوم در شعر	۰/۵	
(ب) موسیقی شعر		(۶ نمره)	
۱	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) شکل‌گیری پایه‌های آوایی - خوانش درست شعر) به درنگ منظم و یکنواخت بعد از هر دسته هجاها پی می‌بریم. ب) وزن شعر در حقیقت حاصل چینش منظم (پایه‌های آوایی - درنگ‌های پایان‌واژه) است.	۰/۵	

۱	برای هر واژه وزن و واژه مناسب بنویسید نشانه های هجایی آن را مشخص کنید. وزن واژه نشانه های هجایی دری بگشا : بامدادی:	۲
۲	با خوانش درست بیت زیر، مرز پایه های آوایی آن را مشخص کنید و هر پایه را در خانه خود قرار دهید. من که دارم در گوایی گنج سلطانی به دست کی طمع در گردش دوران پرور کنم مصراع اول مصراع دوم	۳
۰/۵	با توجه به بیت زیر در کدام گزینه « رکن سوم مصرع اول » و « رکن دوم مصرع دوم » به ترتیب آمده است؟ مکن پیش دیوار غیبت بسی بود کز پیش گوش دارد کسی الف) ش دی را - ش دا رد ب) ر غی دت - پ شش گو	۴
۲	بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی تفکیک کنید سپس وزن و نشانه های هجایی آن را بنویسید. مرا گه گه به در دی یاد می کن که دردت بر هم جای می نماید پایه های آوایی: مصراع اول : وزن: نشانه های هجایی: مصراع دوم:	۵
۶ نمره (ب) زیبایی شناسی		
۰/۲۵	همه گزینه ها به جز در حوزه علم بیان بررسی می شود. الف) تشبیه ب) مراعات نظیر ج) استعاره د) مجاز	۱
۰/۲۵	وجه شبه را در عبارت زیر مشخص کنید. دانا چو طبله عطار است، خاموش و هنر نمای.	۲
۱	جاهای خالی را با واژگان مناسب تکمیل کنید. الف) وجه شبه در پر رنگ تر است. ب) حذف وجه شبه و ادات تشبیه، تشبیه را خلاصه می کند به این نوع تشبیه می گویند. ج) نشانه ای که ذهن خواننده را از معنی حقیقی دور و به معنی غیر حقیقی نزدیک می سازد می گویند. د) مهم ترین علاقه در مجاز علاقه است.	۳
۱	در بیت زیر پایه های تشبیه را مشخص کنید و نام آن ها را بنویسید. ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد ساقی به دور باده گلگون شتاب کن	۴

۰/۵	در هر یک از ابیات زیر نوع تشبیه گسترده و فشرده را مشخص کنید. الف) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ ب) تو همچون گل ز خندیدن لب لب با هم نمی آید اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم روا داری که من بلبل چو تو بیمار بنشینم	۵
۰/۵	دو پایه اصلی تشبیه را در بیت زیر مشخص کنید. پیش کمان ابرویش لا به همی کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند	۶
۱	مجاز ها را در ابیات زیر بیابید و معنی آن را بنویسید. الف) به یاد روی شیرین بیت می گفت ب) سر آن ندار امشب که برآید آفتابی چو آتش تیشه می زد کوه می سفت چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی	۷
۰/۵	در بیت زیر یک مجاز پیدا کنید و قرینه آن را مشخص نمایید. برآشفت ایران و برخاست گرد همی هر کسی کردساز نبرد	۸
۱	متن زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی کنید. (ذکر ۴ مورد) فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بیورود.	۹
ت) نقد و تحلیل نظم و نثر		
۴ نمره		
۲	بیت زیر را از نظر فکری و ادبی بررسی کنید. سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم وز این درخت همین میوه غم است برم	۱
۲	متن زیر را از نظر تاریخ ادبیات و قلمرو زبانی و ادبی بررسی نمایید. پس از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد.	۲
اسلامی		



تاریخ ادبیات و بیادیناسی ۴۰ نمره

۱- بی اعتقادی برخی از ایدئولوژیست‌ها در مورد نقش برخی از نویسندگان به مذاهبت رایج.

۲- حداد مستوفی - فخرالدین عراقی

۳- سلمان ساوجی - نظامی

۴- فاصله گرفتن سبک‌های بینابین و آذربایجانی از سبک فرانسوی - تغییر مرکز ادبی و سیاسی از فرانسه به عراق عجم - روی کار آمدن حکومت‌های غزنوی و سلجوقی (ذکر دو مورد)

۵- در آیین‌نگاری مثنوی نوکلون - جایگزینی صنایع ادبی به جای تعلیق و کلام در شعر فارسی

۶- شرکت علاقه به ثبت وقایع اعداد خود

۷- تاریخی - بازنویسی کلمه در فقه

۸- برتری عشق در برابر عقل - بازتاب بیشتر علوم در شعر

ب) موسیقی شعر ۴ نمره

۱- الف) خوانش درست شعر ب- پایه‌های آوازی

۲- وزن و راه : مفاعیلین - مفاعلاتن

شبه‌های همجایی : - - - - - / - - - - -

۳- من کردا دم | در گدا می | گن ج سل ط انی | ب دست
کس ط مع در | گن د ش گن | گن ی د و ک ی | و رک نم

۴- ب | رخی بیت | ی سس گو

مفاعیلین مفاعیلین مفعولین - وزن
- - - - - / - - - - -

۵- م | ا گه گم | ب در دی یا دی کن
- - - - - / - - - - -
- - - - - / - - - - -

زیبایی شناسی ۴ نمره

- ۱- رسم مرعات نظیر
- ۲- خاموش و هفت نما
- ۳- رسم به - تشبیه فخره - قرینه - شباهت
- ۴- ایماصل - مصبه - ادات - عمر = مصبه - بر کتاب فتن = وجه تشبیه
- ۵- الف تشبیه فخره = اکسیر عشق - با تشبیه گسترده (نما آنگاه آفرده)
- ۶- مکان ابرو = تشبیه بلیغ یا فخره - ابرو = مصبه - مکان = مصبه
- ۷- الف بیت مجاز از اسفار - ب اس مجاز از قصد و اندیشه
- ۸- ایران مجاز از سیاه ایران - بر آصف = قرینه مجاز
- ۹- فرانس بارصبا ، رابع ابرو جباری ، نبات - نبات و مهدزین = تشبیه فخره -
فرش زمرین = اسفاره - نبات - نبات = جناس -
ابرو جباری - بارصبا - مهدزین = مرعات نظیر

ت نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره

۱- تشبیه در مصراع اول و درم - سر مجاز از موی سر - شکوفه عذرت و مویه = مرعات نظیر
تلمذ و فکری ؛ رواج نامعبر که عمر معتقد است که آنچه نفیست سره غم و حقیقت است چه
خوردن به دوران جوانی و غم بر سر

۲- قلمرو ادب = ابر کرم باران محبت تشبیه زهره - تکرار واژه اصل
گن و دل = جناس - رواج آرای صفت ل

قلمرو زبانی ؛ سطح واژگانی ؛ ساد - برد که محبت - فارسی بودن کلمات - روابط معنوی حد
نه استوری ؛ سادگی در زبانی - کلمات همگی - دستور نحوی ندارد